نەوەی دوای راپەڕین و راپەڕینی نوێ … عیماد عەلی

جارێك لەبەر كۆمەڵێك هۆكاری بابەتی و خودیی تایبەت بە كورد و كوردستان، هیوادارم ئەوەی چاوەڕوان دەكرێت لە كوردستانی باشوور لەم كات و ئانوسات و قۆناغەدا كە ناوچەكە تێیدا تێدەپەڕێت روونەدات. بەڵام ئەوەی بەڵگە نەویستە كە ژیان بە هیواو ئاواتەوە ناوەستێت و بەتایبەتی سونەتی گۆڕانكاری لە هەر ئانو سات و كاتێكدا بێت خۆی فەرز دەكات . لیرەدا كوردستان لەریزبەدەر نیەو دەبێت بەتایبەتی لەرووی سیاسیەوە ئەوە لەبەرچاو بگرێت كە تا ئێستا دەسەڵاتدارانی كورد بێباكانە گوێشیان پێنەداوە و پاسەوانە كۆنەكان هیچ خەمێكیان نەبووە و بەردەوامن لە بێر و رەفتاری ماوە بەسەرچووی خۆیاندا، بۆ ئەوەی تۆزقاڵێك گوێ لە پێویستی و ڕوانین و تایبەتمەندیەكیانی نەوەی نوێ بگرن. بێگومان لەم بارەشەوە ئەوەی دیارە كە نەوەی دوای ڕاپەرین لە پێشەنگی رابەرایەتی هەر گۆڕانكاریەكی چاوەڕوانكراودا دەبن، ئەگەر لەبەر هۆكارگەلێكی تایبەتی كوردستان و بارودۆخە تایبەتیەكەی بە نەرێنی و خراپیش بەسەر د پرسی گەلەكەمان و دۆزە رەواكەیدا نەشكیتەوە . بەڵام ئەوەی روونە كە گۆڕانی بەردەوام و خەڵكی نوێ و فكر و عەقڵیەت و بۆچون و بنەمای نوێ جێی خۆی دەكاتەوە خەڵكی نەگونجا رادەماڵێت، هەرچەند رێگری و كۆسپیشی لەبەردەمدا بێت.

هەوڵی نەوەی كۆن تا سەر بۆناكات و ئەو هەڵە و گەندەڵیەی لەسەر دەستی ئەوان كراوە جێگەی ئەوەی نەهێشتێتەوە و بەخۆداچونەوەی راستەقینە بكەن و هاوكێشەكان رێگەی ئەوەنادەن زەمینەی چاكسازی و پاكسازیی راستەقینە مەیسەر بێت، بۆیە ئەوەی چاوەڕوانكراوە كە ئەمڕۆ بێت یان سبەی راپەڕینێك یان شۆڕشێكی سەرتاپاگیر لە كوردستاندا بهرپابێت.

فەراهەمكردنی ئەو فاكتەرانەی دەبنە هۆكاری سەركەوتنی هەر ڕاپەرینێك پەیوەستە بە توانای ئەو سەركرادیەتیەی لە راپەرینەكەوە هەڵدەقوڵێت و دەبێتە پێشەنگی رێراستكردنەوەی رێڕەوی سیاسی و ئابووری و رۆشنبیریی لە كوردستانی باشوور، سەركەوتنیش مەرجی تایبەتی خۆی هەیە و ئەوەش بریتیە لە:

- دەبێت نەوەی نوێی دوای ڕاپەرین لە ئامادەباشیەكی توندوتۆڵ و هەوڵی زەمینەخۆشكردندا بن، بۆ ئەوەی لە هەر وەرچەرخانێكی

سیاسی گونجاودا کاری ناوازەی پێویستی مێژوویی ئەنجام بدەن و گۆڕانی راستو دروست و راستەقینە ئەنجام بدەن.

- ئەم نەوە کۆنەی ئێمەی پێش نەوەتەکان، کە گیرۆدەی دەستی کۆمەڵێك دەسترۆیشتووین لە کوردستاندا، بەهەموو جۆر و پێکهاتەمانەوە بە دەسەڵاتدار و بێدەسەڵاتمانەوە، بە دەسترۆیشتوو و دەستکورتمانەوە، بەقەد ئەوەمان تێدا نەماوەتەوە کە متمانەمان پێبکرێت بۆ ئەوەی ئیمە فشارێکی ئەوتۆمان هەبێت کە بتوانین ڕارەوی دەسەڵاتی کوردستان و هەڵەکان راست بکەینەوە و وەزعی گشتیی کوردستان لە نغرو بوون قوتارکەین، بۆیە دەبێت نەوەی نوێ بەخۆی بیر لە رێگەی راست و کرداری گونجاو و هەنگاوی سەردەمانە بکاتەوە و رێگە لەم نەوەی ئیمەی پێش راپەڕین بگرن و بە هەر شێوەیەك بێت دەبێت بخرێنە لاوە، هەرچەند خەڵکی هەمەجۆری جیوازی باش و خراپیشمان تێدایە.
- رێگەنەدان بە سەرجەم نەوەی ئێمەومانانی پێش راپەرینی 1991 بە پاك و بەدفەڵمانەوە، بە شۆڕشگێر و ناپاکمانەوە، بە پێشمەرگە و جاشمانەوە، بە نەخوێندەوار و فەیلەسوفمانە، بە رۆشنبیر و نەزانمانەوە، جۆرەوی هیچ جموجوڵێکی نوێ لە شێوەی راپەڕین یان شۆڕش بگرنەدەست و ببنە دەمراستی شۆڕش یان ڕأپەرێنی نوێ لە کاتی تایبەتی خۆیدا.
- خودی شۆڕش یان ڕاپەڕینەکە سەرکردایەتیەکی نوێی راپەڕیو لە مەیدانەکەدا بەرهەمبێنێت و رێگەنەدەن هیچ کەسی ئامادەی لەقوتوکراوی نەوەی پێش ڕاپەرینی 1991 سواری راپەڕین بێت، نەوەکو دیزەبەدەرخونەی بکەن.
- سەرکردایەتی نوێی راپەڕین و شۆڕشی نوێ بە رەهایی لە نەوەی دوای راپەرینی 1991 بن و نەوە کۆنەکە بە ناچار خانەنیشین بکرێن و تەنانەت رێگە نەدرێت یەك کەسیش خۆی تێدا هەڵقورتێنێت و هەوڵی رابەرایەتی بکاتت .
- یاسا رێڕی خۆی بگرێت و ئەوەی بە هەر شێوەیەك زیانی لە گەلی کوردستان داوە؛ لە رووی ئابووری (گەندەڵکاران) سەربازی و رۆشنبیری و کۆمەڵایەتیش بە سزای خۆی بگات.

بۆیە دەکرێت هەروەرچەرخانێکی سیاسی چاوەڕوانکراو زەمینەی لەبار بێنێتەئاراوە و سەرەتای داگیرساندنی شۆڕش یان راپەرێنێك بێت کە کەس نەتوانێت بەری لێبگرێت و، بارودۆخێك بێتەئاراوە هێزی خۆسەپێنەری ئێستا کونەمشکیان لێ بێت بە قەیسەری.